

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника Інституту з
навчальної та наукової роботи – начальник
навчального відділення
капітан 1 рангу

О.ГАВАЛЮХ

«__» _____ 20__ р.

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРІЛЕЦЬКА ЗБРОЯ ТА ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА»

освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
спеціальність	254 Забезпечення військ (сил) 255 Озброєння та військова техніка
спеціалізація	Морально-психологічне забезпечення у підрозділах (на кораблях) Пошуково-рятувальні та водолазно-аварійні роботи на морі Корабельна зброя та засоби навігації Корабельне радіотехнічне озброєння та засоби зв'язку Берегове ракетно-артилерійське озброєння Корабельні енергетичні установки
заклад вищої освіти	Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”
кафедра	Загальновійськових дисциплін

Одеса - 2022

Розроблено відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Стрілецька зброя та вогнева підготовка»

Розробник: старший викладач-начальник автомобільної служби підполковник Д.ГОВОРОВ

Силабус схвалено на засіданні кафедри «Загальновійськових дисциплін» Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол від «__» _____ 20__ р. № ____

Начальник кафедри загальновійськових дисциплін

полковник

Р.ШЕВЧЕНКО

"__" _____ 20__ року

1. ВІДОМОСТІ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Підполковник Говоров Дмитро Валерійович старший викладач -начальник автомобільної служби кафедри загальновійськових дисциплін
Профайл викладача	
Статус дисципліни	нормативна
E-mail:	Govorov78@ukr.net
Сторінка курсу	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щовівторка о 16.30 – 17.30 аудиторія 403, екіпаж НЛК.

2. АНОТАЦІЯ

Мета викладання навчальної дисципліни «Стрілецька зброя та вогнева підготовка» полягає у підготовці офіцера Збройних Сил України, здатного досконало знати тактико-технічні характеристики стрілецької та групової зброї, зразково виконувати нормативи з вогневої підготовки, суворо дотримуватись правил зберігання та застосування зброї, методично грамотно організувати навчання підлеглих вогневій підготовці та виконувати заходи безпеки при діях зі зброєю, прищеплювати любов до Вітчизняної зброї та виховувати впевненість в ній.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стрілецька зброя та вогнева підготовка» є набуття теоретичних знань з історії виникнення та розвитку вогнепальної зброї, основ внутрішньої та зовнішньої балістики, заходів безпеки при поводженні зі зброєю, матеріальної частини стрілецької зброї, що стоїть на озброєнні в Збройних Силах України.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми курсанти повинні:

Вміти:

- організувати розвідку цілей спостереженням, визначати відстані до цілей при стрільбі із стрілецької зброї та групової зброї;

- вміти грамотно вибрати вогневі позиції та способи стрільби, готувати вихідні дані для стрільби з урахуванням поправок, а також вміти коригувати стрільбу по нерухомим та рухомим цілям;

- виконувати нормативи з вогневої підготовки, які передбачені програмою бойової та спеціальної підготовки для підрозділів Збройних Сил України;

- приймати обґрунтовані рішення на знищення цілей, подавати команди на відкриття вогню, а також вести спостереження за результатами вогню, коректувати його та здійснювати маневр.

- доцільно вибрати види зброї для знищення тих чи інших цілей при виконанні службово-бойових завдань, ставити вогневі задачі та віддавати цілевказівки.

- організувати та методично правильно проводити стрілецькі тренування та стрільби в підрозділі, використовуючи штатну навчально-матеріальну базу.

Силабус складено відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

K11	Здатність управляти підрозділом забезпечення в ході підготовки та ведення бою, здійснення повсякденної діяльності в підрозділі забезпечення
K12	Здатність здійснювати підготовку озброєння та військової техніки і ефективно використовувати їх під час ведення бою
K13	Здатність планувати, організувати і вести бій підрозділом
K14	Здатність застосовувати штатне озброєння та військову техніку підрозділу забезпечення
K16	Здатність оцінювати противника та прогнозувати найбільш ймовірні варіанти його дій при вирішенні бойових завдань в різних видах бою
K17	Здатність визначати (ідентифікувати) та описувати зразки озброєння та військової техніки армій держав -членів НАТО та інших країн, способів їх дій
K22	Здатність опановувати знання в інших галузях професійної діяльності, здійснювати пошук, аналізувати та надавати критичну оцінку інформації з різних джерел
K24	Здатність переносити тривалі різнопланові фізичні навантаження
K25	Здатність виконувати функціональні обов'язки в ході навчальної та бойової діяльності підрозділу

Програмні результати навчання:

ПР03	Адаптуватись до швидких змін обстановки та діяти в новій ситуації
ПР11	Знати та розуміти процеси управління підрозділом
ПР12	Підтримувати озброєння та військову техніку в постійній бойовій готовності до виконання завдань за призначенням, здійснювати технічне обслуговування
ПР13	Планувати, організувати і застосовувати навички ведення бою підрозділом
ПР14	Застосовувати штатне озброєння та військову техніку підрозділу забезпечення
ПР15	Знати та розуміти процеси всебічного забезпечення підрозділу
ПР17	Визначати та описувати технічні характеристики озброєння та військової техніки армій держав -членів НАТО та інших держав, способів їх дій
ПР18	Підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат та психологічно готувати особовий склад підрозділу до дій в екстремальних умовах

Кількість кредитів ЄКТС 3

Форма підсумкового контролю залік

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Стрілецька зброя та вогнева підготовка» передбачає здобуття курсантом наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

- тактико-технічні характеристики та правила застосування та експлуатації стрілецької зброї, яка знаходиться на озброєнні Збройних Сил України;
- основні положення зовнішньої та внутрішньої балістики;
- правила стрільби із стрілецької зброї;
- вимоги курсу стрільб із стрілецької зброї щодо організації та порядку проведення стрільб і заходи безпеки при проведенні стрільб.
- методику вогневої підготовки щодо організації та проведення занять (стрілецьких тренувань) з особовим складом підрозділу.

Основними формами навчання студентів є: лекції, практичні, самостійна робота.

3. ПРОГРАМА, СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1	10	4	2	-	-	4						
Тема 2	12	-	8	-	-	4						
Усього за змістовим модулем 1	22	4	10	-	-	8						
Змістовий модуль 2.												
Тема 1	12	2	2	-	-	8						
Тема 2	12	-	4	-	-	8						
Усього за змістовим модулем 2	24	2	6	-	-	16						
Змістовий модуль 3.												
Тема 1	16	2	2	-	-	12						
Тема 2	14	-	2	-	-	12						
Тема 3	14	-	2			12						
Усього за змістовим модулем 3	44	2	6	-	-	36						
Всього годин	90	8	22	-	-	60						

4. АНОТАЦІЇ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Тема 1. 7,62 мм кулемети Калашникова ПКМ, ПКМС, ПКТ.

1. Призначення, бойові властивості, загальна будова та комплект постачання кулеметів ПКМ, ПКМС, ПКТ.

2. Призначення, будова частин та механізмів кулеметів ПКМ, ПКТ, робота частин та механізмів.

3. Послідовність та правила неповного розбирання та складання після неповного розбирання кулеметів

4. Обслуговування зброї після стрільби.

Тема 2. Розбирання та складання кулеметів ПКМ, ПКТ.

1. Неповне розбирання та складання після неповного розбирання 7,62 мм кулеметів ПКМ, ПКМС, ПКТ.
2. Повне розбирання та складання після повного розбирання 7,62 мм кулеметів ПКМ, ПКМС, ПКТ.
3. Підготовка кулемета до стрільби. Заряджання та розряджання кулемета. Можливі затримки при стрільбі із кулеметів ПКТ, ПКМ та способи їх усунення.
4. Підготовка кулеметів до стрільби з треножного станка та холостими патронами.
5. Поточне обслуговування, чищення, змащування зброї.

Змістовий модуль 2 .

Тема1. 9 мм пістолет Макарова ПМ.

1. Призначення, бойові властивості, загальна будова та комплект постачання ПМ.
2. Неповне розбирання та збирання після неповного розбирання. Призначення, будова частин та механізмів ПМ. Робота частин та механізмів
3. Матеріальна частина 9 мм ПМ.

Тема 2. Розбирання та складання 9мм пістолета ПМ.

1. Неповне розбирання та складання після неповного розбирання ПМ.
2. Повне розбирання та складання після повного розбирання ПМ.
3. Можливі затримки при стрільбі та способи їх усунення
4. Підготовка ПМ до стрільби. Обслуговування після стрільби.

Змістовий модуль 3.

Тема1. 5.45мм автомат Калашникова

1. Призначення, бойові властивості, загальна будова та комплект постачання АК-74.
2. Неповне розбирання та збирання після неповного розбирання.
Призначення, будова частин та механізмів АК-74.
3. Робота частин та механізмів.
4. Підготовка АКС74 та РПКС74 до стрільби . Можливі затримки та способи їх усунення.

Тема 2. Розбирання та складання автомата (ручного кулемета).

1. Прийоми та способи ведення вогню з автомату АКС74 по нерухомих цілях
2. Неповне розбирання та складання після неповного розбирання автомата (ручного кулемета).
3. Повне розбирання та складання після повного розбирання автомата (ручного кулемета).
4. Затримки під час стрільби та способи їх усунення
5. Прийоми та способи ведення вогню з автомату АКС74 по цілям, що з'являються.

Тема 3. Ручні гранати (РГД-5, Ф-1, РГО, РГН, УРГ, УРГН).

1. Призначення, бойові властивості, загальна будова гранат РГД-5, Ф-1. Робота механізмів гранат РГД-5, Ф-1 під час кидання.
2. Призначення, бойові властивості, загальна будова гранат РГО, РГН. Робота механізмів гранат РГО, РГН під час кидання.
3. Призначення, загальна будова та комплект постачання гранат УРГ, УРГ-Н. Підготовка гранат до кидка.

4. Заходи безпеки при поводженні з ручними гранатами.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Послідовність та правила неповного розбирання та складання після неповного розбирання кулеметів	2
2	Неповне розбирання та складання після неповного розбирання 7,62 мм кулеметів ПКМ, ПКМС, ПКТ.	2
3	Повне розбирання та складання після повного розбирання 7,62 мм кулеметів ПКМ, ПКМС, ПКТ.	2
4	Підготовка кулемета до стрільби. Заряджання та розряджання кулемета. Можливі затримки при стрільбі із кулеметів ПКТ, ПКМ та способи їх усунення.	2
5	Підготовка кулеметів до стрільби з треножного станка та холостими патронами.	2
6	Неповне розбирання та збирання після неповного розбирання. Призначення, будова частин та механізмів ПМ. Робота частин та механізмів	2
7	Неповне розбирання та складання після неповного розбирання ПМ. Повне розбирання та складання після повного розбирання ПМ.	2
8	Можливі затримки при стрільбі та способи їх усунення Підготовка ПМ до стрільби.	2
9	Неповне розбирання та збирання після неповного розбирання. Призначення, будова частин та механізмів АК-74.	2
10	Неповне розбирання та складання після неповного розбирання автомата (ручного кулемета). Повне розбирання та складання після повного розбирання автомата (ручного кулемета).	2
11	Призначення, загальна будова та комплект постачання гранат УРГ, УРГ-Н. Підготовка гранат до кидка.	2
	Всього:	22

6. Самостійна робота

Самостійна робота призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань. Вона допомагає набути навички самостійної роботи з довідковою, навчальною і науковою літературою; підвищити якість самостійного опрацювання курсантами навчальної інформації шляхом її конкретизації і цілеспрямованості.

Види самостійної роботи:

1. Робота з опрацювання теоретичного курсу.
2. Робота з вивчення окремих розділів курсу.
3. Підготовка до практичних занять;
4. Ведення щоденників та словників;
5. Виконання індивідуальних завдань.

Перелік тем, винесених на самостійне вивчення:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Обслуговування зброї після стрільби.	4
2	Поточне обслуговування, чищення, змащування зброї.	4
3	Матеріальна частина 9 мм ПМ.	4
4	Обслуговування після стрільби.	4
5	Робота частин та механізмів (автомат Калашникова)	6
6	Підготовка АКС74 та РПКС74 до стрільби . Можливі затримки та способи їх усунення.	6
7	Прийоми та способи ведення вогню з автомату АКС74 по нерухомих цілях	7
8	Затримки під час стрільби та способи їх усунення	6
9	Прийоми та способи ведення вогню з автомату АКС74 по цілям, що з'являються.	7
10	Призначення, бойові властивості, загальна будова гранат РГД-5, Ф-1. Робота механізмів гранат РГД-5, Ф-1 під час кидання.	4
11	Призначення, бойові властивості, загальна будова гранат РГО, РГН. Робота механізмів гранат РГО, РГН під час кидання.	4
12	Заходи безпеки при поводженні з ручними гранатами.	4
	Разом:	60

7. ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА

Основними вимогами викладача навчальної дисципліни «Стрілецька зброя та вогнева підготовка» до курсанта є:

- обов'язкове відвідування занять за розкладом;
- активність під час практичних занять;
- конструктивне підтримувати зворотний зв'язок на всіх заняттях;
- взаємодія викладач-курсант базується на засадах взаємоповаги, такту та коректної поведінки;
- письмові роботи слід здавати в установлені строки; за несвоєчасну здачу робіт оцінка знижується;
- курсанти, які не виконали заплановані завдання, до екзамену не допускаються.

Неприпустимо:

- пропуски з неповажних причин;
- користування телефонами під час занять;
- списування при здачі заліку;
- проходження процедур контролю замість себе іншими особами;
- використання робіт виконаних іншими особами в якості результатів своєї праці;
- відвідування занять в одязі, що не відповідає вимогам навчального закладу;
- порушувати тишу в приміщеннях загального доступу, призначених для навчальної та наукової діяльності.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Курсанти опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів; підготовка до практичних занять; надання відповідей на тести по темах курсу.

Поточне оцінювання курсантів здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; практичних занять.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *залік*.

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації
Знати тактико-технічні характеристики та правила застосування та експлуатації стрілецької зброї, яка знаходиться на озброєнні Збройних Сил України.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, тестування
Розуміти основні положення зовнішньої та внутрішньої балістики.	Усна відповідь на питання лекційного курсу, в дискусії, тестування
Знати правила стрільби із стрілецької зброї	Усна відповідь на питання лекційного курсу, тестування
Знати вимоги курсу стрільб із стрілецької зброї щодо організації та порядку проведення стрільб і заходи безпеки при проведенні стрільб	Усна відповідь на питання лекційного курсу, поточне тестування
Знати методику вогневої підготовки щодо організації та проведення занять (стрілецьких тренувань) з особовим складом підрозділу	Усна відповідь на питання лекційного курсу, поточне тестування
Уміти організувати розвідку цілей спостереженням, визначати відстані до цілей при стрільбі із стрілецької зброї та групової зброї	Усна відповідь на питання лекційного курсу, поточне тестування
Уміти грамотно вибирати вогневі позиції та способи стрільби, готувати вихідні дані для стрільби з урахуванням поправок, а також вміти коригувати стрільбу по нерухомих та рухомих цілям	Усна відповідь на питання лекційного курсу, тестування..
Уміти виконувати нормативи з вогневої підготовки, які передбачені програмою бойової та спеціальної підготовки для підрозділів Збройних Сил України	Практичне відпрацювання вправ навчальних та контрольних стрільб.
Уміти приймати обґрунтовані рішення на знищення цілей, подавати команди на відкриття вогню, а також вести спостереження за результатами вогню, коректувати його та здійснювати маневр.	Практичне відпрацювання пройденого матеріалу.
Уміти доцільно вибирати види зброї для знищення тих чи інших цілей при виконанні службово-бойових завдань, ставити вогневі задачі та віддавати цілевказівки	Практичне відпрацювання пройденого матеріалу.
Уміти організувати та методично	Усна відповідь на питання лекційного курсу, практичне

правильно проводити стрілецькі тренування та стрільби в підрозділі, використовуючи штатну навчально-матеріальну базу.	відпрацювання пройденого матеріалу.
---	-------------------------------------

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Шкала оцінювання ВНЗ	Національна оцінка	Критерії оцінювання
A	відмінно	Курсант проявляє особливі здатності, уміє самостійно добувати знання, без допомоги викладача знаходить і обробляє необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні дарування й похилості
B	добре	Курсант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно вирішує справи й завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначно
C		Курсант уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є істотні, підбирати аргументи для підтвердження думок
D	задовільно	Курсант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість істотних
E		Курсант володіє навчальним матеріалом на рівні вище початкового, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	не задовільно	Курсант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням	Курсант володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

10. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

БІЛЕТ №1

1. Призначення, загальна будова 9-мм пістолета Макарова.
2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боеприпасами.

БІЛЕТ №2

1. Призначення основних частин та механізмів 9-мм пістолета Макарова.
2. Найбільш небезпечні ситуації, які часто виникають при поводженні зі зброєю та боеприпасами.

БІЛЕТ №3

1. Тактико – технічні характеристики 9-мм пістолета Макарова.
2. Загальні правила поводження з вогнепальною зброєю.

БІЛЕТ №4

1. Призначення, загальна будова автомата Калашникова АК-74
2. Заходи безпеки у тирах та стрільбищах при проведенні занять з вогневої підготовки.

БІЛЕТ №5

1. Призначення основних частин та механізмів автомата Калашникова АК-74.
2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами.

БІЛЕТ №6

1. Тактико – технічні характеристики автомата Калашникова АК-74.
2. Загальні правила поводження з вогнепальною зброєю.

БІЛЕТ №7

1. Призначення, загальна будова гранати Ф-1
2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами.

БІЛЕТ №8

1. Призначення, загальна будова гранати РГД – 5
2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами.

БІЛЕТ №9

1. Призначення, загальна будова уніфікованого запалу ручної гранати модернізованого.
2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами.

БІЛЕТ №10

1. Тактико – технічні характеристики гранат РГД – 5 та Ф-1.
2. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю та боєприпасами

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
2. Статути Збройних Сил України: із змінами та доповн. відповідно до Закону України від 03.02.2004 № 1420-IV / ред. С. Ленська. – К.: Воєнне вид-во України „Варта”, 2006. – 535 с.
3. Воєнна доктрина України: затв. Указом Президента України від 15.06.2004 року № 648 (в редакції Указу Президента України від 08.06.2012 року № 390/2012)

Базова література

1. Бойовий статут сухопутних військ: Ч.3 (взвод, відділення, танк). – К., 1995. – 235с.
2. Методика огневой подготовки мотострелковых подразделений. – М.: Военное издательство, 1978. – 325с.
3. Наставление по стрелковому делу: 7,62-мм снайперская винтовка Драгунова СВД. – М.: Военное издательство, 1973. – 671с.
4. Наставление по стрелковому делу: ручные гранаты. – М.: Военное издательство, 1973. – 671с.
5. Наставление по стрелковому делу: ручной противотанковый гранатомет РПГ-7 и РПГ-7Д. – М.: Военное издательство, 1973. – 671с.
6. Обучение стрельбе из стрелкового оружия и оружия боевых машин пехоты на учебно-тренировочных средствах. – М.: Военное издательство, 1981. – 189с.

7. Огневая подготовка: Часть первая. Основы и правила стрельбы. Управление огнем. – М.: Военное издательство, 1978. – 332с.
8. Огневая подготовка: Часть вторая. Основы устройства вооружения. - М.: Военное издательство, 1978. – 320с.
9. Огневая подготовка мотострелковых подразделений. – М.: Военное издательство, 1988. – 221с.
10. Пиротехнические осветительные и сигнальные средства ближнего действия. – М.: Военное издательство, 1983. – 51с.
11. Руководство по 5,45-мм автомату Калашникова (АК74, АКС 74, АК74Н, АКС74Н) и 5,45-мм ручному пулемету Калашникова (РПК74, РПКС74, РПК74Н, РПКС74Н). – М.: Военное издательство, 1984. – 207с.
12. Руководство по 5,45-мм автомату Калашникова укороченному АКС74У (АКС 74УН2). – М.: Военное издательство, 1986. – 154с.
13. Руководство по 7,62-мм пулеметам Калашникова ПК, ПКМ, ПКС, ПКМС, ПКБ, ПКМБ и ПКТ. – М.: Военное издательство, 1979. – 249с.
14. Руководство по 30-мм автоматическому гранатомету на станке (АГС-17). – М.: Военное издательство, 1982. – 187с.
15. Руководство по ночным прицелам к стрелковому оружию и ручным гранатометам. – М.: Военное издательство, 1981. – 212с.
16. Руководство по учебным стрелковым приборам и наглядным пособиям. – М.: Военное издательство Министерства обороны СССР, 1986. – 217с.

Додаткова література

1. Бабак Ф.К. Индивидуальное стрелковое оружие. – М.: АСТ, 2006. – 416с.
2. Бабак Ф.К. Основы стрелкового оружия. – М.: АСТ, 2007. – 256с.
3. Василенко В.В., Дзюба В.М., Окунський О.Ю., Пилипів Б.І. Вогнева підготовка: навчальний посібник. – К.: Паливода, 2003. – 272с.
4. Жук А.Б. Энциклопедия стрелкового оружия. – М.: АСТ, 2008. – 800с.
5. Полторак С.Т. Методика вогневої підготовки : навч.-метод.посіб. / С.Т. Полторак, О.В. Лавніченко, Ю.М. Черниченко, Ю.В. Задирака. – Х.:Військ.ін-т ВВ МВС України, 2003. – 206с.
- 6.Потапов А.А. Приемы стрельбы из пистолета: Практика СМЕРШа. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 576с.
7. Федосеев С.Л. Оружие современной пехоты. – М.: АСТ, 2007. – 608с.
8. Хогг Я. Огнестрельное оружие. – М.: АСТ, 2006. – 448с.

Старший викладач - начальник автомобільної служби кафедри загальновійськових дисциплін Інститут ВМС НУ «ОМА»

підполковник

Д.ГОВОРОВ